

УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО

С Т А Н О В И Щ Е

От: Професор д-р Момчил Любенов Георгиев -
Национална музикална академия „Проф. Панчо Владигеров“

Относно: Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„доктор“** по професионално направление „Обществени комуникации и информационни науки“, научна специалност в УНСС.

Автор на дисертационния труд: Севар Иванов Иванов

Тема на дисертационния труд: МЕТОДИКА ЗА ФИНАНСИРАНЕ НА
СЦЕНИЧНИТЕ ИЗКУСТВА: ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА
ОПТИМИЗИРАНЕ

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед №1104/28.04.2023 г. на Ректора на УНСС.

1. Информация за дисертанта

Дисертантът се е обучавал по докторска програма към катедра „Медии и обществени комуникации“, факултет „Икономика на инфраструктурата“ на УНСС по научна специалност „Организация и управление извън сферата на материалното производство“, съгласно Заповед на Зам.-ректора по НИД на УНСС № 918/27.04.2020 г.

Обучението е осъществено в редовна форма през периода 31 март 2020 – 31 март 2023 г. под научното ръководство на доцент д-р Биляна Томова.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

В цялостния си обем дисертационния труд е 243 печатни страници, от които 230 страници обхващат изложението на научната разработка. Структурата му включва увод, пет глави, заключение и библиография. В библиографията има 208 източника на български и английски език, включително публикации на кандидата, 83 от научни издания, 88 от периодични издания и научни форуми, 26 базирани на нормативни документи и от 13 интернет сайта. В текста

има 26 важни за изложението графични изображения, от които 12 таблици и 14 графики, както и 91 бележки под черта.

Темата е изключително актуална – повече от декада системата за финансиране на държавните сценични институти е предмет на критики, непрестанни промени, донастройвания, административни и нормативни упражнения и т.н., като същевременно не се правят сериозни анализи и изводи от самото Министерство на културата. В този контекст докторантът си поставя ясни цели и задачи, а също и предлага подходи, с които ще ги постигне. Изяснен е понятийният апарат, има разгледани жалонни изследвания в арт мениджмънта и спецификата на сценичните изкуства с типологизация на институтите и съответно позициониране в публичния и частния сектори. Методите на изследване са релевантни и ефективни, обработен е голям обем от научни и нормативни източници, има позовавания на чуждестранен опит и примери в обсега на изследваната проблематика.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Този първи по рода си труд, представляващ опит за по-комплексно разглеждане на Методиката на финансиране на сценичните изкуства в държавните институти и търсенето на мястото ѝ в широкото поле на административното, правно и икономическо пространство, приемам като извънредно успешен (впрочем такъв модел на финансиране няма аналог по света и именно затова такива разработки и в бъдеще ще са много полезни). Високо оценявам последователността и коректността в разкриването на сложното финансиране в културната сфера, взаимоотношенията между Министерството на културата и второстепенните му разпоредители със всичките „скрити картинки“ и „тесни места“. Това позволява на кандидата да прави верни изводи и да бъде критичен към модела за разпределяне на бюджетните субсидии, като говори за важни липсващи фактори и за недостатъци в този модел. Прави впечатление стремежът за препратки към социо-културното измерение на този финансов инструментариум, а и за това доколко той може и трябва да бъде елемент от една цялостна културна политика, което следва да е основна задача на публичната ни власт.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Самото фокусиране върху такава неизследвано от научно-приложна гледна точка област на публичните финанси вече е приносно, като в случая това е мощно подкрепено от подробна и задълбочена информираност за проблематиката и предлагане на качествен анализ, богат набор от изводи и практически препоръки. Разкриването на други модели, очертаването на песимистичен и оптимистичен сценарий за развитие на методиката и насочване към прилагане на добри практики в държавния културен сектор, са сред

основните приноси към възможностите за предпоставки за реално (и дълго очаквано!) оптимизиране на икономическата част на тази социална сфера. Освен това са събрани данни за различни разрези и анализ, което при намаляващата отчетност и прозрачност на разходите на министерството е от голямо значение (в този смисъл представените в разработката графики и таблици заслужават специално внимание). Същевременно така по-ясно е очертано мястото и значението на сценичните изкуства в културния пейзаж на страната ни. Старателно са проследени и анализирани всички промени в методиката, които създават условия за хронично недофинансиране на сектора, редуване на стимули и рестрикции с крайното усещане за липса на стабилност и перспектива, при това в комбинация с демографски, кадрови, социални, образователни, управленски, синдикални и други проблемни фактори.

5. Оценка на автореферата и публикациите по дисертацията

Авторефератът е относително обемен, но синтезирано и изключително коректно отразява всички важни моменти в труда и дава ясна представа за съдържанието му - в пълнота са описани научно-приложното поле с обекта и неговите проблеми, целите, задачите, изследването на темата и приносите. Публикациите са с респектиращ брой и добре относими към темата и задачите на труда, осъществени са на престижни форуми и в специализирани издания.

6. Препоръки

Преди всичко този труд не трябва да остава затворен единствено в периметъра на академичното научно пространство. Ценните наблюдения и анализи, събирателският труд, данните и таблиците, изводите и предложенията в него смятам, че трябва се социализират по различни начини, и реално могат да са една от отправните точки за подобряване на финансирането и създаването на наистина стабилна и стратегическа политика на Министерството на културата в сценичните изкуства. В контекста на изследването на историческото и приложното полета на проблематиката препоръчвам да се добавят примери от философията и нормите на нашия Закон за театъра от 1943 г., където също има интересни модели на финансиране, например на регионален театър. В продължение на търсенето на аналогични политики зад граница, би било добре да се прегледат задачите и функциите на National Endowment for the Arts в САЩ като контрапункт на Бродуейския модел на финансиране, действащите закони за сценични изкуства в Италия, Унгария и др.

7. Заключение

Предложената разработка съчетава теоретични и практически аспекти, показана е висока професионална компетентност от страна на докторанта, текстът отговаря на изискванията за дисертационен труд, има приносни моменти и голяма част от неговите изводи биха могли да имат практико-приложен характер с предложените идеи за подобряване и развитие на финансирането на сценичните изкуства у нас.

Предвид гореизложеното считам, че представеният дисертационен труд дава основание с пълната си увереност да предложи на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“ на **Севар Иванов Иванов**.

Юни 2023 г., София

S T A T E M E N T

From: Professor Dr. Momchil Lyubenov Georgiev -
National Music Academy "Prof. Pancho Vladigerov"

Subject: Dissertation for the award of educational and scientific degree **"Doctor"** in the professional field "Public Communications and Information Sciences", scientific specialty at the UNWE.

Author of the dissertation: Sevar Ivanov Ivanov

Dissertation Topic: METHODOLOGY FOR THE FUNDING OF SCENE
ARTS: OPTIMIZATION OPPORTUNITIES

Reason for submitting the opinion: participation in the scientific jury for the defense of the dissertation according

to the Order №1104/28.04.2023 of the Rector of the UNWE.

1. Information about the dissertant

The dissertant has studied at the PhD program at the Department of Media and Public Communications, Faculty of Economics of Infrastructure, UNWE, in the scientific specialty "Organization and Management outside the Sphere of Material Production", according to the Order of the Vice-Rector for Research and Development of UNWE No. 918/27.04.2020.

The training was carried out in full-time form during the period 31 March 2020 - 31 March 2023 under the scientific supervision of Associate Professor Dr. Bilyana Tomova.

2. General characteristics of the submitted dissertation

The dissertation is 243 printed pages, of which 230 pages cover the exposition of the thesis. Its structure includes an introduction, five chapters, a conclusion and a bibliography. In the bibliography there are 208 sources in Bulgarian and English, including publications of the candidate, 83 from scientific journals, 88 from periodicals and scientific forums, 26 based on normative documents and from 13 Internet sites. There are 26 graphic images in the text, including 12 tables and 14 graphs, and 91 footer remarks.

The topic is extremely actual - for more than a decade the system for financing the state stage institutes has been subject to criticism, constant changes, adjustments, administrative and regulatory exercises, etc., while no serious analyses and conclusions are made by the Ministry of Culture itself. In this

context, the PhD student sets clear goals and objectives and also proposes approaches that will achieve them. The terminology is clarified, there is an examination of the lamentable research in arts management and the specificity of performing arts with a typology of institutes and a corresponding positioning and mapping in the public and private sectors. The methods of research are relevant and effective, a large volume of scientific and normative sources is processed, there are references to foreign experience and examples in the scope of the studied issues.

3. Evaluation of the scientific and applied results obtained

This first of its kind work, representing an attempt for a more complex examination of the Methodology of Financing the Performing Arts in State Institutes and the search for its place in the broad field of administrative, legal and economic space, I accept as extremely successful (by the way, such a model of financing has no analogue in the world and that is why such researches will be very useful in the future). I highly appreciate the consistency and correctness in the disclosure of the complex financing in the cultural sphere, the relations between the Ministry of Culture and its subordinate authorities with all the "hidden pictures" and "bottlenecks". This allows the candidate to draw correct conclusions and be critical of the model for allocating budget subsidies, speaking of important missing factors and shortcomings in this model. It is noteworthy that there is a desire to refer to the socio-cultural dimension of this financial instrument, and to what extent it can and should be an element of an overall cultural policy, which should be a major task of our public authorities.

4. Evaluation of scientific and applied contributions

The very focus on such an under-researched area of public finance from an applied scientific perspective is already beneficial, in this case powerfully supported by a detailed and in-depth awareness of the issues and offering qualitative analysis, a rich set of conclusions and practical recommendations. Revealing other models, outlining pessimistic and optimistic scenarios for the development of the methodology and pointing towards the application of best practices in the public cultural sector are among the main contributions and give the possibilities of prerequisites for a real (and long-awaited!) optimization of the economic part of this social sphere. In addition, data have been collected for various cuts and analysis, which, with the decreasing accountability and transparency of the Ministry's expenditure, is of great importance (in this sense, the graphs and tables presented in the thesis deserve special attention). At the same time, this more clearly outlines the place and importance of the performing arts in our country's cultural landscape. All the changes in the methodology that create the conditions for chronic underfunding of the sector, alternating incentives and restrictions with the ultimate feeling of lack of stability and perspective, and this in combination with demographic, personnel, social, educational, managerial, syndicate and other problematic factors are carefully traced and analysed.

5. Evaluation of the abstract and publications on the dissertation

The abstract is relatively voluminous, but synthesizes and reflects all the important points of the work very correctly and gives a clear idea of its content - the scientific field of

application with the object and its problems, the goals, objectives, the research of the topic and the contributions are fully described. The publications are of respectable number and well relevant to the topic and tasks of the work, they were made in prestigious forums and in specialized journals.

6. References

Above all, this work must not remain confined to the perimeter of academic field. The valuable observations and analyses, the compilation of data and tables, the conclusions and proposals in it, I believe, should be socialized in various ways, and can actually be one of the starting points for improving funding and creating a truly clear and strategic policy of the Ministry of Culture in the performing arts. In the context of exploring the historical and applied fields of the issues, I recommend adding examples from the ideas and norms of our 1943 Theatre Act, which also contents interesting funding models, for example of regional theatre. As a continuation of the search for similar policies abroad, it would be good to review the mission, tasks and functions of the National Endowment for the Arts in the USA as a counterpoint to the Broadway model of funding, the current performing arts laws in Italy, Hungary, etc.

7. Conclusion

The proposed work combines theoretical and practical aspects, shows high professional competence by the PhD student, the text meets the requirements for a dissertation, has contributory moments and many of its conclusions could have a practical and applied nature with the proposed ideas for improving and developing the financing of the performing arts in Bulgaria.

In view of the foregoing, the submitted dissertation gives me

full confidence to propose to the Honorable Scientific Jury to award the degree of Doctor **of** Education and Science to **Sevar Ivanov Ivanov**.

June 2023, Sofia